

Fra klassebesøk. Museet hadde i 1974 521 klasser
med 10 500 elever på studiebesøk. Foto: O. T. L.

Årberetning 1974

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM, SKOGBRUK, JAKT OG FISKE, ELVERUM

INNHold

1. Representantskap, styre og arbeidsutvalg	3
2. Personale	5
3. Arbeid på museumsområdet	6
4. Samlingene	9
5. Bibliotek	9
6. Publikasjoner	10
7. Faglig arbeid	10
8. Utstillinger, arrangementer og kurser	12
9. Skoletjenesten	14
10. Permanente utstillinger	15
11. Akvariet	16
12. Publikumsbesøket	17
13. Fotografering og arkivering	18
14. Økonomien	19
15. Medlemmer	21
16. Innkomne gjenstander	21
17. Givere av bøker, bilder og dokumenter	21
18. Regnskap	23

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Hans Majestet Kong Olav V, Norsk Skogbruksmuseums
høye beskytter.

1. Representantskap, styre og arbeidsutvalg.

Museets representantskap har følgende innvalgte medlemmer:

Fylkesmann Bue Fjermeros, Kristiansand, Vest-Agder
Fylkesmann Erling Anger, Hamar, Hedmark
Fylkesmann Nils Handal, Lillehammer, Oppland
Fylkesmann Ole S. Aavatsmark, Bodø, Nordland
Fylkesmann Kolbjørn Varmann, Vadsø, Finnmark
Fylkesmann Henrik Svensen, Arendal, Aust-Agder
Fylkesmann Petter Koren, Oslo, Oslo og Akershus
Org.sekr. Arnt Stenklev, Oslo
Ordfører Markvard Bækken, Elverum.

Følgende institusjoner og organisasjoner danner museets representantskap:

1. Det norske gjensidige Skogbrandforsikringsselskap
2. Det norske Skogselskap
3. Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk
4. Direktoratet for Statens Skoger ved statsskogsjefen
5. Norges Jeger- og Fiskerforbund
6. Norges Naturvernforbund
7. Norges Skogeierforbund
8. Norges Skogteknikerforbund
9. Norges Treforedlingsråd
10. Norges Trelastforbund
11. Norsk Almenningsforbund
12. Norsk Fløtningsforbund
13. Norsk Forstmannsforening
14. Norsk Institutt for Skogforskning
15. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund
16. Norske Tømmermålingssjefers Forening

17. Skogbrukets Arbeidsgiverforening
18. Skogbruksinstituttene ved NLH
19. Skogbrukets og Skogindustriens Forskningsforening
20. Skogbruksforeningen av 1950
21. Skogdirektoratet ved skogdirektøren
22. World Wildlife Fund i Norge.

Tillitsmenn m. v. etter valgene 18. juni 1974:

Styremedlemmer:	Personlige varamenn:
Skogsjef Leif Lykke (1976)	Direktør Einar Wøhni (1976)
Forr.fører Klaus Kjelsrud (1975)	Gen.sekr. Per Søylen (1975)
Fløtningsdir. Kaare Sparby (1976)	Fløtningsdir. Tore Paulsen Næss (1976)
Advokat Mads K. Strand (1976)	Direktør Per Krog (1975)
Direktør Sigmund Stafne (1977)	Disponent Peder Holand (1977)
Advokat Finn Krog (1976)	Skogforv. Torgeir Fryjordet (1976)
Disponent Hans G. Magelssen (1977)	Direktør Ivar Aavatsmark (1977)
Stortingsmann Olaf Knudson (1975)	Skogeier Halvdan Brevig jr. (1975)
Fylkesskogsjef Knut Ødegaard (1977)	Disponent Erik Aaby (1977)

Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg.

Styrets formann	Skogsjef Leif Lykke
Styrets varaformann	Forretningsfører Klaus Kjelsrud
Arbeidsutvalg	Skogsjef Leif Lykke
	Forretningsfører Klaus Kjelsrud
	Advokat Finn Krog
	Museumsbestyrer Tore Fossum
Representantskapets ordfører ..	Skogdirektør Hans Kr. Seip
Representantskapet varaord- fører	Statsskogsjef Jens Aure
Sekretær for styre og represen- tantskap	Disponent Wilhelm Matheson

Kontrollkomite	Forstkandidat Øystein Sjølie
	Fylkesskogmester Birger Strømsøe
	Forstkandidat Tollef Mykleby
Økonomikomite	Direktør Ivar Aavatsmark
	Direktør Sigmund Stafne
	Brukseier Brede Bredesen Opset
Valgkomite	Direktør Conrad Bonnevie Svendsen (1975)
	Statsskogsjef Jens Aure (1976)
	Bonde Ola Moe, Øyer (1977)

I 1974 er det holdt 2 møter i arbeidsutvalget hvor det er behandlet 14 saker, og 2 styremøter hvor det er behandlet 8 saker. Representantskapsmøtet ble holdt 18. juni hvor det ble behandlet 16 saker. Av viktige saker som er vedtatt i museets representantskap er innvoteringen av World Wildlife Fund som nytt medlem av museets representantskap. World Wildlife Fund blir den 22. i rekken av organisasjoner og institusjoner som danner museets representantskap og § 3 i museets vedtekter er gitt en tilføyelse i tråd med dette.

Den andre store saken det er fattet vedtak om er bygging av akvariet i museets underetasje. Representantskapet har besluttet byggingen satt i verk så snart finansieringen er tilfredsstillende sikret.

2. Personale.

Museet har hatt følgende personale:

Museumsbestyrer	Tore Fossum
Konservator	Åsmund Eknæs
Undervisningsleder	Jostein K. Nysæther
Vit. ass	Geir Hovensjø (i midlertidig still.)
Lektor	Amund Spangen (på deltid 1/1— 1/7)
Kontordame	Hjørdis Furuheim
Fotograf	Ole Thorstein Ljøstad
Vaktmester	Håkon Sæle
Resepsjonsdame	Tordis Fossum
Håndverker	Helge Sandberg

Håndverker	Georg Løvhaugen
Gartner og håndverker	Konrad Eggen
Rengjøringshjelp	Gerd Stensvehagen
Kasserer	Håkon Rønning
Revisor	Oskar Tolvstad

I styremøte 15. mars 1974 ble det besluttet å opprette ny konservatorstilling fra 1/9 1974 i lønnsklasse 20 etter gjeldende regler. I sitt møte 11/11 1974 besluttet arbeidsutvalget å ansette Åsmund Ek-nås som konservator ved Norsk Skogbruksmuseum fra 1/9 1974. Bedømmelseskomiteen oppnevnt av Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer, Vitenskapelige tjenestemenn ved museene og Norsk Skogbruksmuseum, har bestått av konservatorene Bård Kolltveit, Ola Sæther og Tord Buggeland. Konservatorstillingens hovedarbeidsområde er avdelingen for ferskvannsfiske.

Amund Spangen sluttet i sin stilling ved museet pr. 1/7 1974 for å gå over i ny stilling som vitenskapelig assistent ved Glomdalsmuseet.

Som ekstrahjelp og omvisere i sommersesongen har vært ansatt Olve Sørensen, Alf Iversen, Siri Gjønnnes, Grethe Haakstad, Eva Granli, Sissel Sætre, Synnøve Sætre og Torill Jømne.

Justisdepartementet godkjente i 1974 Norsk Skogbruksmuseum som arbeidsplass for sivilarbeidere, og to sivilarbeidere har arbeidet ved museet siste del av året.

3. Arbeid på museumsområdet.

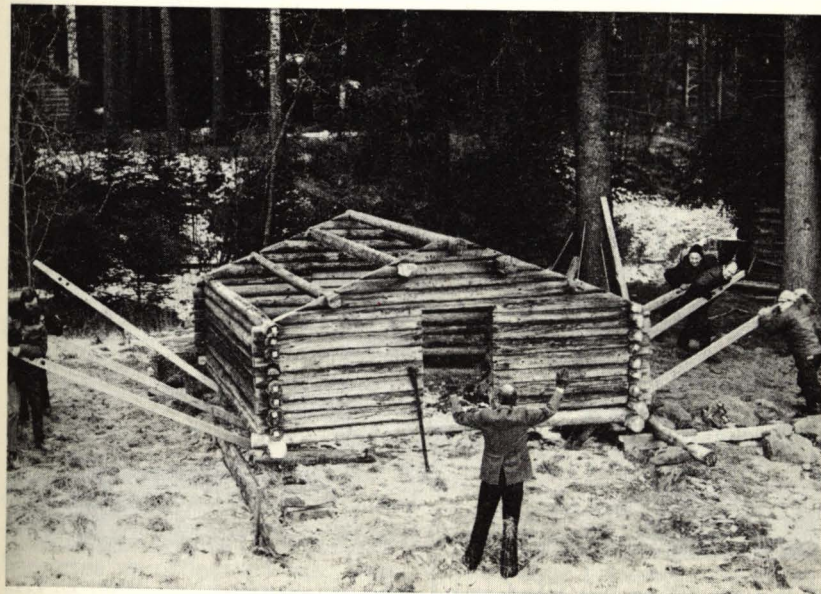
Det er lagt stor vekt på å gjøre utendørsmiljøet på museet så vakkert og trivelig som mulig. Det er plantet lønnetrær på nordsiden av museumsbygningen, og skråningen mot Prestegårdens grunn har fått nyplanting av buskfuru. På sydsiden og vestsiden av museumsbygningen er det anlagt nye plener. I arbeidet på Klokkergårdsarealet mot syd og øst er all tennung fjernet med motorrydningsag. De utplantede treslag fra 1964 er nå så kraftige at de greier kampen mot den kraftige ugrasvegetasjonen.

Konrad Eggen har hatt ansvar for beplanting og plener og har holdt hele utendørsanlegget i en utmerket stand. Plenklippingen har

etter hvert blitt et betydelig arbeid slik det har vært drevet med to mindre motorklippere. I august ble det innkjøpt en White Horse traktor med plenklippeutstyr, og dette har lettet arbeidet med plene betraktelig. Traktoren skal også tjene all transport innenfor museumsområdet. Det er også meningen å skaffe snøfreserutstyr til traktoren.

Videre er det anlagt gangvei ned til teinlaget i Klokkerfossen, og det er laget adkomst fra forbygningen mot Prestfossen og direkte inn på hengebrua.

Taket på hovedbygningen på Klokkergården er lagt om både når det gjelder undertak og yttertak. Pipe over tak er murt ny. Takrenner og vannedløp er også nytt. Hybelen på Klokkergården er pusset opp og har fått ny innredning. Hele det elektriske legningsnett på Klokkergården og til Prestøya er lagt i jordkabel, og alle luftspenn er tatt ned.

Redskapshuset fra Gammelbudammen ble gjenoppført i oktober 1974.

Foto: O. T. L.

Vaktmester Håkon Sæle i ferd med å pusse opp museets våpen. Foto: O. T. L.

4. Samlingene.

Arbeidet med Gammelbudammen er ført et stykke videre, men er enda ikke avsluttet. Redskapsskuret som hører til Gammelbudammen er flyttet og gjenreist like øst for damstua. Det gjenstår å legge yttertak. Et slikt redskapshus som ble brukt ved praktisk talt alle fløtningsdammer, tjente i første rekke til lagring av damnålene, men ga også plass for håndredskap og annet utstyr som trengtes for å sette og ta dammen, holde lensene vedlike og for reparering av damarmene hvis vannet fikk tak til å grave.

Museet har fått overdratt en mindre ovnskoie av Martin Kirkebø, Vestre Gausdal. Gausdal Skogråd har bevilget *kr. 1.000,—* til kjøp av koia og har dessuten betalt snøbrøyting og hestetransport med *kr. 550,—*. Koia er kjørt til museet og er klar til gjenoppføring sommeren 1975.

Lokomobilsaga som Amund Trøngaard, Åsnes har gitt til museet vil det koste ca. *kr. 60.000,—* å flytte og gjenreise. Skogdirektoratet har gitt tillatelse til at skogrådene i Solør og Odal kan bevilge rentemidler til dette prosjektet. Det er ialt kommet inn *kr. 52.500,—* som gjør det mulig å sette igang arbeidet med flytting i 1975.

Det har kommet inn 184 gjenstander i 1974. En gjenstandsgruppe som det er arbeidet særlig med å få supplert er våpen med tanke på den våpenhistoriske utstillingen. For å kunne skaffe seg våpen har museet i mange tilfelle måttet konkurrere på det åpne marked hvor prisene i senere tid har vært stadig økende. Alt nyinnkommet materiale er registrert og fotografert. Gjenstandsregistreringen er på det nærmeste a jour også når det gjelder tidligere innkommet materiale.

Når det gjelder innkomne gjenstander viser vi til giverfortegnelse bak i beretningen.

5. Bibliotek.

Gjennom gaver, innkjøp og bytteforbindelser har biblioteket hatt en tilvekst på 527 nummer. Det er innkjøpt og bundet inn litteratur for ialt *kr. 10.400,—*. Hele museets bibliotek er gått igjennom, og all litteratur er ordnet på sak. Dette gjelder både bibliotekrommet og arkivrommet i underetasjen. Det er videre knyttet forbindelse med et bokbinderi på Hamar som nå har løpende innbinding av tids-

skrifter og bøker for museet. Nysæther har tegnet eget stempel som bokbinderen merker alle bokrygger med. Dette er en sikkerhet for at bøker ikke skal komme på vidvanke. Museets fagbibliotek vokser og blir etter hvert godt tjenlig for de forskningsoppgaver museet arbeider med.

6. Publikasjoner.

Museet har ikke gitt ut annet trykt materiale i 1974 enn årsberetning og regnskap og en trykt billedserie av våre mest vanlige skogsdyr. Denne serien tar sikte på å dekke skolenes behov for billedstoff til deres arbeidsbøker i forbindelse med studier ved museet.

Teksten er skrevet ferdig til ny fører for museets innendørs- og utendørssamlinger. Utgivelsen finner sted i 1975. Arbeidet med årbok nr. 7 har kommet langt i løpet av året. Denne blir også utgitt i 1975.

7. Faglig arbeid.

Konservator Åsmund Eknæs har i forbindelse med avdelingen for ferskvannsfiske besøkt Oskar Martinussen, Fåberg og fotografert binding av håvpose til grunnhåv for lågåsild. Videre har han vært sammen med Odd Lundby, Odnes på fiske i Randsfjorden og sammen med Paul Stensæter, Krokkleiva på fiske i Steinsfjorden. Norsk Kulturråd har bevilget penger til opptak av filmer om laksefisket i Øst-Norge og i Nord-Norge. Ole Kyrre Grepp står for det filmtekniske og Eknæs er faglig konsulent og stillsfotograf. Sommeren 1974 ble laksefisket i Numedalslågen og Drammenselva filmet. Eknæs har også sett på ålefiske i Vegårshei.

I forbindelse med museets arbeid med å samle stoff om knivsmeder og knivtradisjoner har Eknæs besøkt knivmaker Lars Hatlelid, Lena og flere knivsmeder i Telemark.

Han har studert steinbåser til fangst av rev i Valle i Setesdal og trebåser i Åsnes, Hedmark.

Det er foretatt befaringsreise av en del fløtningsinnretninger i Drammensvassdraget i forbindelse med planer om bevaring av slike. I oktober registrerte Eknæs sammen med stud. mag. art. Danckert Monrad-Krohn vassdrevne sager i Hordaland. Dette er et ledd i museets arbeid med å skaffe best mulige opplysninger om eldre sager, og dessuten er det et ønske å finne en eldre Vestlands-sag som kan egne seg til flytting til Norsk Skogbruksmuseum.

Eknæs har i 1974 forelest over emnet «Lokalmuseet og skolen» for Statens Lærerkurs, og om ferskvannsfiske for grunnfagstudentene i etnologi ved Universitetet i Oslo. Han har dessuten sittet som sekretær i styret for Norsk Etnologforening.

Undervisningsleder Jostein Nysæther har målt opp og tegnet Skavernsaga med sagkoie i elva Tverrenna i Osen i Åmot herred. Museets fotograf, O. T. Ljøstad, har gjennomfotografert anlegget. Eierne av saga, Adolf Skavern, Trygve Somo og Halvor Engemoen er interessert i at saga restaureres og bevares på sitt opprinnelige sted. Museet har det faglige ansvar for restaureringen. Eierne vil selv delta ved restaureringen med materialer og arbeid. Når det gjelder det økonomiske er det søkt flere instanser i Åmot om penger. Det er ikke bare kulturverntanken alene som ligger bak dette prosjektet, men ved å legge en kombinert natur- og kulturvernløype i tilknytning til saga vil skolene kunne få nytte dette kulturminne direkte i undervisningsøyemed.

Museets styrer, Tore Fossum, har vært på befaringsreise i Drammensvassdraget sammen med Vassdragsvesenet og folk fra Drammensvassdragets Fløtningsforening med tanke på registrering og bevaring av fløtningsminner. Fløtningsminner er også registrert i Tovdalsvassdraget ved Kristiansand. Fossum har videre registrert og samlet opplysninger om jakt- og fangstminner i Drangedal.

Arbeidet med den videre restaurering av Gutuli-setrene har fortsatt i 1974. Både seterstua og fjøset er nå ferdigrestaurert. Miljøverndepartementet har bevilget penger til restaurering av smådyrfjøs, løe og osthus, og dette vil fortsette i 1975.

Kjerraten i Åsa ble befart 24/9. Dette er et særlig interessant kulturminne fra skogbrukets transporthistorie anlagt av Peder Anker på Bogstad i 1804—06. Museet deltar i arbeidet med en bevaringsplan for dette anlegget. Det er også tanken å prøve å få laget en modell av kjerraten som får sin plass i museets samlinger.

Fossum har vært medlem av styret i Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer frem til valgene i september da han frasa seg gjenvalg. Han er videre formann i en komite oppnevnt av NKKM som har som mandat å utrede spørsmålet omkring finansiering av museumsbygg. Det er behov for større tilskudd og rimelige låneordninger.

8. Utstillinger, arrangementer og kurser.

Elever og lærere ved Sundsvoll skole i Elverum laget i mars som et ledd i undervisningen en utstilling om samekulturen, dels ved museets materiale og dels ved modeller og tegninger som elevene laget selv. Utstillingen sto hele sommerhalvåret.

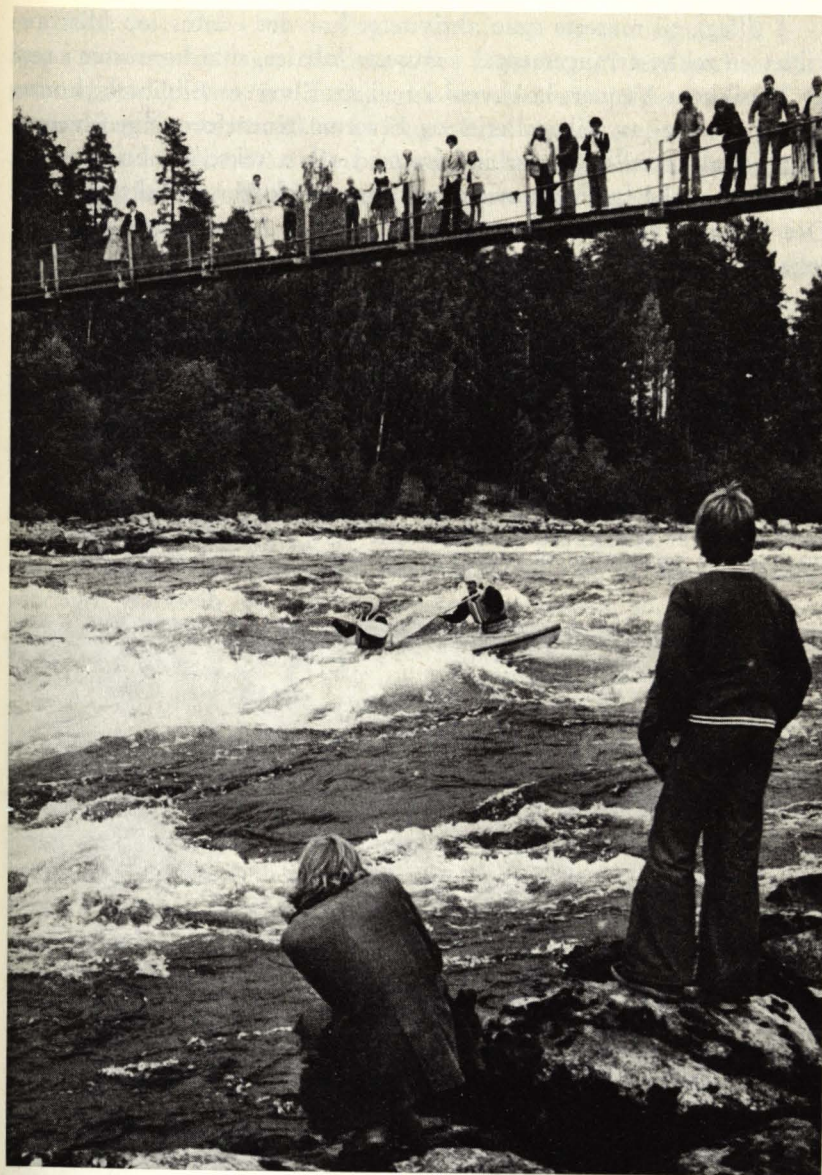
Elverum Husflidslag sammen med Fylkesyrkesskolen på Hamar og Glomdalmuseet arrangerte en utstilling i museumshallen i tiden 14/3—25/3 med navn «Gamle og nye tekstiler». Det var en bredt opplagt utstilling som ble omfattet med stor interesse.

Under «Festspillene i Elverum» 23.—30. juli ble det arrangert tre konserter i museumshallen. Det var samtidig maleriutstilling av Olav Bjørgum og Kaare Nordvik, henholdsvis i foredragssalen og museumshallen.

De Nordiske Jakt- og Fiskedager ble arrangert 10. og 11. august. Foredragsmøtet hadde som emne «Jaktlovkomiteens forslag til ny jaktlov». Det ble holdt foredrag av medlem av Jaktlovkomiteen, advokat Dagfinn Huseby og videre hadde representanter for Finland, Danmark og Sverige innlegg om sine respektive lands jaktlover. Av programmet ellers kan nevnes jakthundutstilling, gevirutstilling, demonstrasjon av fluebinding, fiskeredskap, bueskyting, røyking av fisk, og videre oppvisning av kanopadling i Prestfossen. Arrangementet var besøkt av omtrent 4000 personer.

I tiden 10/10—10/11 ble en svensk vandretstilling om dyrs og menneskers adferd vist på museet. Det svenske navnet på utstillingen er «Djuriskt/Männskligt Beteende», og det er Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm som har laget og som distribuerer utstillingen. Intendent Tom Løtmarker var til stede ved åpningen og ga en orientering om utstillingen. Brosjyrer og oppgaver for skolene ble oversatt til norsk og svært mange klasser benyttet seg av utstillingen i studieøyemed.

I desember arrangerte museet sin juleutstilling med salg av brukskunst og souvenirer. Samtidig ble vist en utstilling av afrikansk treskjærerkunst, Makonde-skulpturer. Materialet til denne utstillingen var stilt til disposisjon av arkitekt Halvor Fossum. Av aktiviteter i forbindelse med utstillingen skal nevnes meisbinding demonstrert av Harald Johansen og videre ble filmen «Makonde — Øst-Afrikas Svarte Skulptur» vist.

Elvepadling i Prestfossen under De Nordiske Jakt- og Fiskedager. Foto: O. T. L.

I tillegg til museets egne aktiviteter har det i årets løp blitt avviklet en rekke arrangementer i museets lokaler, som konserter i regi av Musikkens Venner, bokkveld i regi av Elverum Bibliotek, kunstutstilling i regi av Riksgalleriet og Elverum Kunstforening, Elverum Husflidslags utstilling i forbindelse med utlyst tekstilkonkurranse og videre en rekke faglige møter innen emnene skogbruk, jakt og fiske. Det har ialt vært 83 arrangementsdager og 77 selskaper har leid lokaler av museet.

Den 6., 7. og 8. september avviklet Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer sitt årsmøte i Elverum med Glomdalsmuseet og Norsk Skogbruksmuseum som vertskap. En del over 100 museumsfolk fra hele landet deltok i møtet. Foruten årsmøteforhandlinger var det omvisninger i museenes samlinger, faglige demonstrasjoner og filmfremvisning og fagekursjon søndag. Elverum kommune ga middag for årsmøtedeltagerne på Norsk Skogbruksmuseum fredag med ordfører Markvard Bækken som vert, og lørdag ga museene i fellesskap middag på Glomdalsmuseet. Ekspedisjonssjef Johs. Aanderaa i Kirke- og undervisningsdepartementet og direktør Ingeborg Lyche i Norsk Kulturråd deltok i årsmøtet.

9. Skoletjenesten.

Besøkstallet for skoleklasser har også i år vært sterkt stigende. I forhold til forrige år har antall klasser økt med ca. 26 %. Besøktallene er 521 klasser og 10 572 elever, fordelt på grunnskolen, gymnasiet, lærerskolen og folkehøyskolen. En del skogskoler og skogbruksinstituttene ved NLH har også lagt ekskursjoner til museet, likedan zoologi-, etnologi- og folkeminnestudenter fra Universitetet i Oslo.

Ganske mange skoler i nærområdet bruker museet systematisk i undervisningen. Her er det en tydelig økning i ungdomsskolen som etter hvert har oppdaget det pedagogiske tilbud som ligger i geologiavdelingen.

Kontakten med lærerskolene i distriktet, Elverum og Hamar, har vært godt, og det er utarbeidet retningslinjer for samarbeid om spesielt undervisningsopplegg. Dette opplegget som i første omgang gjelder Elverum Lærerskole blir gjort gjeldende fra høsten 1975.

Ellers har flere lærerkollegier tatt imot invitasjonen til å henlegge planleggingsdager til museet for å gjøre seg kjent med samlingene og mulighetene for pedagogisk utnyttelse av disse.

De som har vært sterkest knyttet til skoletjenesten i 1974 er lektor Amund Spangen, vit.ass Geir Hovensjø, lærer John Garsjø, studentene Kjell Lilleeng, Alf Iversen, Olve Sørensen og undervisningsleder Jostein K. Nysæther.

10. Utstillingene.

Med åpning av avdelingen for ferskvannsfiske i 1973 var det første mål for utstillingsvirksomheten nådd. De sentrale hovedlinjer innen skogbruk, jakt og ferskvannsfiske var trukket opp gjennom de utstillinger som nå var åpnet for publikum.

Den nymontering som har skjedd i 1974 er til dels en videre utdyping av detaljer som kartene over fiskeplasser og fiskemetoder i Mjøsa og nedre del av Gudbrandsdalslågen er eksempler på, dels er

En utstilling om tjærebrenning og en om kolbrenning ble montert ferdig i 1974.

Foto: O. T. L.

det nye utstillinger som tjærebrennings- og kolbrenningsutstillingene og dels er det påbegynte utstillinger eller utstillinger under planlegging.

Den mest omfattende utstillingen som er under montering er den våpenhistoriske utstillingen. Museets egen samling av våpen var altfor liten til å kunne vise de historiske utviklingslinjer, og det har derfor vært nødvendig med å skaffe våpen ved kjøp, gaver eller depositum. Hærmuseet har ydet stor hjelp både ved å stille våpen til disposisjon og ved å yde faglig hjelp. Dessuten har Norsk Folkemuseum, De Sandvigske Samlinger, Videnskabselskabet i Trondheim og Hedmarksmuseet stilt våpenhistorisk materiale til disposisjon som depositum. Det tas sikte på å ha det vesentligste av våpenutstillingen klar til sommersesongen 1975, men en del av det som er planlagt og da særlig børsemakerverkstedet må løses på lengre sikt.

11. Akvariet.

I museumsbygningens underetasje er det avsatt 300 kvm til akvarium. Museet kom i 1973 i kontakt med Simon Hagquist som hadde gjort et banebrytende arbeid ved å uteksperimentere og ta patent på konstruksjoner ved navn biokultivator og planktonstiumulator som er innretninger som gjør det mulig å få alle biologiske funksjoner slik de arter seg ute i naturen til å fungere på samme måten i et akvarium. Lektor Per Hafslund har vært med som biologisk konsulent ved dette arbeidet.

Hagquist døde ved en bilulykke i mars 1974 bare 34 år gammel. Kort tid før han døde hadde han etablert et firma ved navn A/S Sjøpanorama hvis oppgave var å sette akvarier uteksperimentert av Hagquist i produksjon og salg. A/S Nørlett har fått overlatt produksjonen av de forskjellige deler som skal til i et slikt akvarium.

Akvarieplanene ble lagt frem i museets styremøte 15/3 -74 og i museets representantskapsmøte 18/6 -74. Under behandlingen av akvariesaken i representantskapet var disponent Erling Tangerud og fru Kjersti Hagquist i firma Sjøpanorama A/S, lektor Per Hafslund, biologisk konsulent for Sjøpanorama A/S, entreprenør Niels Jørn Hansen og museets VVS-konsulent ingeniør Erik Eriksen til stede og ga orienteringer.

Det planlagte akvarium er på 60 000 liter. Det vesentligste er planlagt for ferskvann, men det vil også bli en brakkevannsavdeling og en saltvannsavdeling. Kalkylen er på ca. 1,2 millioner kroner.

Etter lengre drøftinger fattet representantskapet vedtak om at det gir styret fullmakt til å gjennomføre bygging av akvarium etter de foreliggende planer så snart finansieringen er tilfredsstillende sikret.

Finansieringsarbeidet har pågått den resterende del av året 1974. En viss kapital er skaffet, men det vil ta ytterligere tid før den nødvendige egenkapital er sikret.

12. Publikumsbesøket.

Publikumsbesøket har vist en jevn stigende kurve hele tiden siden den nye museumsbygningen ble åpnet i 1971, og stigningen for 1974 er ca. 20 % i forhold til året før.

Besøket viser følgende tall:

Voksne, enkeltvis og i grupper	38.207
Barn, enkeltvis og i grupper	15.261
Barn på familiebillett, registrert	7.772
Personer med billett fra Glomdalsmuseet i tiden 22/7—29/9	796
Sum museumsbesøkende	<hr/> 62.036 <hr/>

Antall deltagere på arrangementer er 6154 personer hvorav 1207 personer også har sett utstillingene og er tatt med i besøksantallet for voksne ovenfor.

Statistikken for 1974 bygger på en sikrere registrering enn tidligere år. Barn på familiebilletter er en post med en viss usikkerhet. På store publikumsdager vil det være vanskelig å greie en totalregistrering av denne besøksgruppen som det ikke selges billetter til. Det oppgitte tall er derfor sannsynligvis for lavt.

Det er morsomt å merke seg det brede spekter av gruppebesøk og den stadig økende geografiske sirkel som de besøkende kommer fra. Tallet av utlendinger ser også ut til å øke, men det føres ingen statistikk spesielt for denne besøksgruppen.

Særlig gledelig er det å merke seg at institusjoner og organisasjoner innen de næringer museet arbeider med legger sine årsmøter, kurser, foredrag m. m. til museet. Ofte gjøres dette sammen med omvisninger og selskapelige samvær hvor folk fra museet er tilstede og orienterer. Museet skaper seg en meget verdifull kontaktflate på denne måten.

Når det gjelder publikumstjeneste er det i årets løp satset en del på å gi et større tilbud på souvenirsektoren og når det gjelder prospektkort fra museet. Souvenirproduksjonen har i økende grad foregått i museets eget verksted med museets egne håndverkere. Jostein K. Nysæther har utformet nye souvenirer i den utstrekning det har vært mulig å få tid til slikt utviklingsarbeid. Dette vil det også i tiden fremover bli satset mer på.

13. Fotografering og arkivering.

Fotograf Ole T. Ljøstad har hatt et aktivt år. Fotograferingen av alle museets gjenstander nærmer seg nå sin avslutning for gjenstander kommet inn før fotografen ble ansatt. Nyinnkomne gjenstander blir fotografert løpende.

Fotografen har vært med ute i marken og fotografert ved registreringer, restaureringsarbeider og ved flytting av gamle hus. Det foregår også et løpende fotograferingsarbeid i forbindelse med utstillinger, arrangementer, nymonteringer m. m. som vil bli et viktig kildemateriale når det gjelder museets utviklingshistorie. Fotografen har ialt tatt 2800 sort/hvitt opptak og 890 diasopptak. I tillegg til dette kommer opptak tatt av Nysæther, Eknæs og Fossum.

Museet har kjøpt et praktisk arkivskap for arkivering av lysbilder slik at arkivering av fargeopptak nå går parallelt med arkivering av sort/hvitt opptak. Det har plass til 2275 store diapositiver og 5250 små. Det er utarbeidet et nytt faglig register for fortoarkivering som gjør det lett å finne frem. Fotoarkiveringen går løpende med det øvrige museumsarbeidet og er på det nærmeste a jour.

14. Økonomien.

Det nye når det gjelder museets økonomiske situasjon er at museet har fått egen post på Kirke- og undervisningsdepartementets budsjett fra og med 1975. Det budsjetterte beløp er på *kr. 137.000,—*, mens museets søknad var på *kr. 500.000,—*. Statstilskuddet for 1974 er på *kr. 109.000,—*. Det er foreløpig et meget beskjedent engasjement fra Statens side når det gjelder tilskudd til Norsk Skogbruksmuseum.

Ved tilskudd og egenaktiviteter har det kommet inn ialt et beløp på *kr. 1.014.903,95*. Regnskapet er gjort opp med en underbalanse på *kr. 121.770,23*, etter at avskrivninger er foretatt. Før avskrivninger viser regnskapet et driftsoverskudd på *kr. 41.133,37*. I regnskapet er imidlertid med industritilskudd på *kr. 30.000,—* til videre utbygging av museet, samt *kr. 52.500,—* til lokomobilisag. Hvis disse tallene trekkes ut viser det rene driftsregnskap et underskudd på *kr. 40.000,—*.

Det har lyktes å skaffe midler fra år til år som gir en noenlunde driftsregnskapsbalanse, men når det gjelder en videreutvikling av museet med anlegg av nye utstillinger, få bygget akvariet og få løst byggetrinn 2 som vil si å utvide administrasjonsfløyen med ca. 240 kvm, har det vært vanskelig å skaffe penger. Det økonomiarbeid som er igang på dette plan tar i første omgang sikte på å skaffe 2 millioner kroner.

Nedenfor følger en oppstilling over de tilskudd som er ydet til museets drift i 1974:

Offentlige tilskudd:

Statstilskudd	kr. 109.000,—	
Fylkestilskudd	» 33.000,—	
Kommunetilskudd	» 25.426,—	
Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk	» 20.000,—	
Direktoratet for Statens Skoger	» 12.000,—	kr. 199.426,—
<hr/>		
Rentemidler av skogavgiften	» 350.000,—	

Private tilskudd:

Glommen Skogeierforening ..	kr.	1.500,—	
Telemark Tømmersalagslag	»	500,—	
Sørum og Fet Skogråd	»	1.000,—	
Skogbruk A/L	»	5.000,—	
Brede Bredesen Opset A/S	»	500,—	
Norsk Skog- og Landarb.forb.	»	1.000,—	
Skogbrand	»	5.000,—	
Skogbrukets Arbeidsg.forening	»	1.000,—	
Haldenvassdr. Tømmermåling	»	1.500,—	
Sande Tresliperi A/S	»	5.000,—	
Sande Paper Mill A/S	»	5.000,—	
Oppland Fylkesskogkontor ..	»	10.000,—	
Hernes, Nordskogbygda og Strandbygda grunneierfor. ..	»	100,—	
Norges Skogeierforbund	»	40.000,—	
Norges Kreditforening for Land og Skogbruk	»	1.000,—	
Glomma Fellesfløtningsfor. ..	»	500,—	
Norges Jeger- og Fiskerforbund	»	500,—	
Asbjørn Risberg	»	100,—	kr. 91.700,—
<hr/>			
Diverse sparebanker	»	3.230,—	

Tilskudd spesielle formål:

Saugbrugsforeningen, museets utb.	kr.	20.000,—	
A/S Union, museets utb.	»	10.000,—	
Grue Skogråd, til lokomobilsag	»	7.500,—	
Åsnes Skogråd, —»—	»	15.000,—	
Sør-Odal Skogråd, —»—	»	5.000,—	
Nord-Odal Skogråd, —»—	»	5.000,—	
Kongsvinger Skogr., —»—	»	10.000,—	
Eidskog Skogråd, —»—	»	10.000,—	» 82.500,—
<hr/>			
kr. 726.856,—			

Museet er takknemlig for alle tilskudd som er ydet, og uttrykker sin hjertelige takk for den store interesse som er vist for museets arbeid.

15. Antall medlemmer pr. 31/12 1974.

Årlig betalende medlemmer, personer	368	(389)
Livsvarige medlemmer, personer	263	(262)
Årlig betalende bedrifter og inst.	71	(73)
Livsvarige medl. bedrifter og inst.	287	(282)
<hr/>		
	989	(1006)

Tallene i parentes gjelder året 1973.

16. Registrerte gjenstander i 1974.

Det er i året 1974 registrert totalt 184 gjenstander. Mange av gjenstandene er innkjøpt, resten fordeler seg over følgende givere:

Ola Solberg, Gunda Romundstad, Leif Lykke, Arvid Kokkin, Zoologisk Museum, Johan Lillestu, Knut Bakke, Asbjørn Nygård, Oskar Martinussen, Trygve Aasheim, Harald Eng, Thor Koppang, Arnold Hamstad, Georg Løvhaugen, Lars Jota, Kjetil O. Bjerke, Odd Lundby, Alf Dypdalen, Aage Dæhli, Nell Gravli, Nils Stray, Sigmund Sæther, Olav Løyland, Holm og Gjone Laksefiske, Helga Tandberg Svestad, Petter Reppe, Kaare Aakervik, Aslaug Westgård, Trond Bergsund, Leif Hunskaar, Jens Bjøntegaard, Petter Gårviken, Olea Berger, Otra og Tovdalens Fellesfløtningsforening, Helmer O. Vefald, Tor Holte, Konrad Eggen, Harald Lomnes, Kai Gobakken, Arne Bergsvåg, Adolf Bjørneby, Anders Godager, Olaf Stengel, Ingmar Øvergaard, Eivin Album, Rudolf Gransæther, Svein Svimbil, Finn Bugge, Gustav Lutnæs, Dag Hagenæs Kjell Dahl.

17. Givere av bøker, bilder og dokumenter.

Halvor Paus, Domänposten, Ola Solberg, Hedemarken Geologi-gruppe, Oppland Skogskole, Johan Petter Nystuen, Renaposten, Norges Landbrukshøyskole, Åmot Kommune, Norsk Kulturråd, Direktoratet for Statens Skoger, Nordre Elverum Jakt- og Fiskeforening,

Norges Statsbaner, Statistisk Sentralbyrå, Snåsa Fjellstyre, Norsk Våpenhistorisk Selskap, De Sandvigske Samlinger, Lappefogden i Sør-Trøndelag, Elverum Trykk A/S, Trysilvassdragets Skogeierforening, Oslo Kommuneskoger, Shovhistorisk Selskab, Institutt for Folkelivsgransking, Arvid Kokkin, Bergens Jæger- og Fiskerforening, Ragnar Paus Nielsen, Leif Lykke, Salten Skogselskap, Buskerud Skogselskap, Skogbruksforeningen av 1950, Laboratoriet for Radiologisk Datering, Gyldendal Norsk Forlag, Søvattenslaboratoriet, Glommens Tømmermåling, Aust-Agder Skogselskap, Glomdalsmuseet, Jernbnaemuseet, Dansk Vildtforskning, Hedmark Skogselskap, Ivar A. Streitlien, Gunnar Rudie, Statens Skogskole, Evenstad, Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk, Museum — es Muemleki Ungarn, Statens Filmsentral, Ivar Samset, Sunnmøre Museum, Hans R. Døsen, Birkenes Bygdeboknemnd, Åsmund Eknæs, Torbjørg Gauslaa, Glomma Fellesfløtningsforening, Arnt Stenklev, Bjørn Austigard, Per B. Rekdal, Borger Johansen, Ludvig Øvrebø, Jon Lykke, Erdei Museum Ungarn, Økonomisk Kartverk, Vang Almenning, Petter Gundersen, Thor Svensgaard.

Norsk Skogbruksmuseums styre vil takke alle givere og alle andre som har ydet museet tjenester. Styret takker også funksjonærer og medarbeidere for den interesse og helhjertede innsats som er vist og som har gjort det mulig å nå de gode resultater som museet har nådd i 1974.

Elverum, 4. april 1974.

STYRET FOR NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Leif Lykke (s.)   *Kaare Sparby* (s.)   *Knut Ødegaard* (s.)
(formann)

Klaus Kjelsrud (s.)   *Mands K. Strand* (s.)   *Hans G. Magelsen* (s.)

Finn Krog (s.)   *Sigmund Stafne* (s.)   *Olaf Knudson* (s.)

Tore Fossum (s.)
Museumsbestyrer

REGNSKAP

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Skogbruk, jakt og fiske

— 1974 —

Vinnings- og tapskonto

		Debet	Kredit
30	Lønn og sosiale utgifter:		
300	Honorar	6.288,00	
301	Lønn til funksjonærer	358.269,24	
302	» » håndverkere	77.088,16	
303	» » sesonghjelp	53.989,75	
304	» » rengjøring	17.603,98	
305	Feriepenger	10.565,75	
306	Pensjonsutgifter	31.182,96	
307	Arbeidsgiveravgift	86.417,00	
309	Diverse sosiale utgifter	4.004,40	645.409,24
301	Vedlikehold, friluftssamlingene ..	6.537,15	
311	Vedlikehold, gjenstandskonservering	283,55	
312	Nyanlegg, utstillinger, m. m.	24.759,80	
313	Nyanlegg, friluftssamlingene	12.674,45	
314	Innkjøp av museums-gjenstander ..	25.192,85	
315	Bibliotek	10.379,21	
316	Publikasjoner	2.448,95	
317	Fotografering	23.342,63	
318	Forskning og registrering	859,68	
319	Diverse museale utgifter	2.830,30	109.308,57
32	Administrasjon:		
	Kontorrekvisita, papir og trykk-		
	saker	16.447,11	
321	Telefon og porto	19.974,72	
322	Møteutgifter	4.740,40	
323	Reise- og dietutgifter	21.301,55	
324	Representasjon	2.420,00	
325	Aviser og tidsskrifter	2.293,48	
328	Blomster og gaver	953,13	
329	Diverse adm. utgifter	2.806,00	70.936,39
33	Driftsutgifter:		
330	Vedlikehold, driftsbygninger	16.638,21	
331	Vedlikehold, broer, park- og vei-		
	anlegg	8.419,70	
332	Assuranser	5.780,00	
333	Elektrisk kraft, vann, renovasjon,		
	brensel	50.050,05	
334	Festeavgifter	4.122,00	
335	Driftsrekvisita, verktøy og redskap	24.243,82	
336	Frakt og transport	4.832,90	
339	Diverse driftsutgifter	3.210,78	117.297,46
	Transport	942.951,66	

		Debet	Kredit
34	Spesielle utgifter		
	Transport	942.951,66	
340	Annonser og reklame	7.735,37	
341	Arrangementer	832,90	
346	Kassakreditrenter	1.457,67	
347	Pantegjeldsrenter	6.820,00	
349	Diverse spesielle utgifter	13.972,98	30.818,92
80	Tilskudd:		
800	Staten	109.000,00	
801	Fylkene	33.000,00	
802	Kommunene	25.426,00	
803	Andre offentlige	32.000,00	
804	Spesielle formål	53.800,00	
806	Rentemidler	350.000,00	
808	Private	112.930,00	
809	Diverse tilskudd	23.278,50	739.434,50
81	Kontingenter:		
810	Livsvarige	1.400,00	
811	Årlig betalende	11.110,00	12.510,00
82	Egeninntekter:		
820	Salg av billetter	175.075,00	
822	» fra resepsjonen	19.302,45	
824	» av publikasjoner	9.555,00	
825	Utleie, boliger, film m. v.	3.879,00	
826	» museumsbygningen	21.581,00	
827	Annonser	500,00	
828	Renter av bankinnskudd	6.277,70	
829	Diverse egeninntekter	26.789,30	262.959,45
	Driftsoverskudd: kr. 41.133,37		
070	Overf. til Livsv. medl. Fond	1.400,00	
38	Avskrivninger		
380	Bro over Prestfossen	3.120,00	
381	» » Klokkerfossen	3.200,00	
382	Bruksinventar	39.938,80	
383	Museumsbygningen	83.000,00	
384	Utendørsanlegget	30.044,80	
385	Maskiner, driftsutstyr	2.200,00	161.503,60
	Underbalanse: kr. 121.770,23		
072	Overf. fra Kapitalkonto		121.770,23
		1.136.674,18	1.136.674,18

STATUS 1/1 1975

00	Anleggskonti:		
000	Museumsbygget, 1.1.74	4.071.000,00	
	÷ Avskrevet	83.000,00	3.988.000,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
001	Klokkergården, gnr. 31, bnr. 1		31.000,00
	(Brannforsikret for kr. 402.000)		
002	Bro over Prestfossen, 1.1.74	130.340,00	
	÷ Avskrevet	3.120,00	127.220,00
	(Ikke brannforsikret. Ansvar dekket.)		
003	Bro over Klokkerfossen, 1.1.74 ..	131.300,00	
	÷ Avskrevet	3.200,00	128.100,00
	(Trekonstruksjon brannforsikret for kr. 70.000. Ansvar dekket.)		
004	Prestøya, gnr. 31, bnr. 15		50.000,00
	(Trær under 15 cm brannforsikret for kr. 5.000. Tømmerskogen for kr. 25.000.)		
005	Bruksinventar 1.1.74	297.200,00	
	+ Tilkomet 1974	39.938,80	
		337.138,80	
	÷ Avskrevet	39.938,80	297.200,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
006	Maskiner	21.900,00	
	÷ Avskrevet	2.200,00	19.700,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
007	Samlingene		1,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
008	Utendørsanlegg, 1.1.74	268.900,00	
	+ Tilkomet 1974	2.344,80	
		271.244,80	
	÷ Avskrevet	30.044,80	241.200,00
04	Betalingsmiddel:		
040	Kassa		4.530,80
042	Postgiro		1.653,93
043	Bankinnskudd 1820.07.03126		20,20
044	» 1820.62.00045		116.846,71
045	» 6164.30.21098		52.841,17
06	Forpliktelser:		
060	Pantegjeld		178.820,00
061	Skattetrekk		25.619,00
062	Arbeidsgiveravgift		14.256,00
063	Leverandører		15.073,50
(041)	Kassakredit 1820.05.01205		62.121,83
064	Merverdiavgift		115,00
	Transport	5.058.313,81	296.005,33

07	Egenkapital	Transport	5.058.313,81	296.005,33
070	Livsv. medlemmers Fond, 1.1.74 ..	184.100,00		
	+ Overf. fra Vinning og tap ..	1.400,00		185.500,00
072	Kapitalkonto 1.1.74	4.698.578,71		
	÷ Overf. til Vinning og tap	121.770,23		4.576.808,48
		5.058.313,81	5.058.313,81	

Forsikringer:

K-huseier fullverdi	6.018.000,—
Brann museumsgjenstander	600.000,—
Brann lagerskur, kvilkoie, kiosk	60.000,—
Brann friluftsamlingene, glass	476.100,—
Brann vanlig løsøre	500.000,—

ELVERUM, den 1. januar 1975.

I Styret for

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Skogbruk, jakt og fiske

<i>Leif Lykke</i> (s.)	<i>Kaare Sparby</i> (s.)	<i>Hans G. Magelssen</i> (s.)
Formann		
<i>Klaus Kjelsrud</i> (s.)	<i>Mads K. Strand</i> (s.)	<i>Olaf Knudson</i> (s.)
<i>Finn Krog</i> (s.)	<i>Sigmund Stafne</i> (s.)	<i>Knut Ødegaard</i> (s.)

Oskar Tolvstad (s.)
Reg. revisor

Håkon Rønning (s.)
Kasserer